MINUTES OF THE PUBLIC HEARING FOR THE PROPOSED ESTABLISHMENT OF 105.0 KLPD DISTILLLERY AT GAT NO.40/3 & 315, AT POST – TEMBHU & BABARMACHI, TAL – KARAD, DIST – SATARA, MAHARASHTRA BY PROJECT PROPONENT M/S APRO BIO-FUELS PVT. LTD., AT POST – TEMBHU & BABARMACHI, TAL-KARAD, DIST – SATARA, MAHARASHTRA

The Public Hearing for proposed establishment of 105.0 KLPD Distillery at Gat No.40/3 & 315, At Post – Tembhu & Babarmachi, Tal - Karad, Dist – Satara, Maharashtra by Project Proponent M/s Apro Bio-Fuels Pvt. Ltd., was conducted on Friday, the 29th October, 2021 at the site of the said industry at 12.00 noon.

As per the Notification dated 14-09-2006 issued by Ministry of Environment, Forest & Climate Change, Govt. of India, (MoEFCC, GoI), New Delhi and subsequent amendment on 01-12-2019, Member Secretary, Maharashtra Pollution Control Board, Mumbai has constituted Public Hearing Panel vide Board's Office Order No. E- 93 of 2021 under letter no. BO/JD (WPC)/PH/B- 211014-FTS-0146, , dated 14th October, 2021:-

District Magistrate-Satara
 or his representative not below
 the rank of an Additional District
 Magistrate

Chairman

 Regional Officer, MPCB, Pune. (Representative of Maharashtra Pollution Control Board)

Member

 Sub Regional Officer, MPCB, Satara

Convener

Shri L. S. Bhad, Sub Regional Officer, MPCB, Satara and Convener of the Public Hearing Committee welcomed all and informed that the meeting is called in the background of Covid-19. Hence, it is requested all the participants to follow strict guidelines of Govt. of India. As per the guidelines, only 100 persons are allowed in a session. If the participants are more, then

remaining will be allowed in next session. The sessions will continue till all the participants are given opportunity to attend the meeting. The thermal checking and use of sanitizer is kept at the entrance of the pandol and now it is compulsory to wear a mask and follow the social distancing amongst the persons in the meeting hall.

Shri L. S. Bhad, Sub Regional Officer, MPCB, Satara and Convener of the Environment Public Hearing Committee welcomed Shri Sunil Thorve, Additional District Magistrate, Satara and Chairman of the Environment Public Hearing Committee; Shri Nitin Shinde, In-charge Regional Officer, MPCB, Pune and Member of the Environment Public Hearing Committee; Environmentalists, NGOs, Journalists and Company Officials and local people/participants who were present and informed that as per the Environment Impact Assessment Notification of Ministry of Environment, Forest & Climate Change, Govt. of India, (i.e. MoEF & CC, Gol) dated 14th September, 2006 as amended on 1st December, 2009, it is mandatory to conduct prior public consultation to certain projects which are covered in the schedule of the said Notification.

Maharashtra Pollution Control Board was in receipt of application from Project Proponent M/s Apro Bio-Fuels Pvt. Ltd., at Gat No.40/3 & 315, At Post – Tembhu & Babarmachi, Tal - Karad, Dist – Satara,

Maharashtra, for their proposed establishment of 105.0 KLPD Distillery at Gat No.40/3 & 315, At Post – Tembhu & Babarmachi, Tal - Karad, Dist – Satara, Maharashtra.

The Convener further informed that this project is established outside the Industrial Zone and as per EIA Notification, 2006 the category of project falls under Category A 5 (g), which requires to obtain prior Environmental Clearance from the Environment, Forest and Climate Change Department, Govt of India, New Delhi (MoEF & CC, Gol), for which prior environmental consultation is mandatory.

Convener informed that the aim of conducting prior public consultation is to make aware, local people who can be participant in the hearing and they should know the developmental activities and Environment Management Plan of the unit.

Project Proponent had submitted online application in prescribed format alongwith pre-feasibility report to the MoEF & CC, GoI, New Delhi for Terms of Reference (ToR) for conduct of EIA studies on 11-05-2021 and

MoEF & CC, GoI, New Delhi has considered the project and given online approval on 13-05-2021.

As per said Notification, 30 days' advance public notice was published by Sub Regional Office, MPCB Satara in the Local Newspaper i.e. Daily Sakal in Marathi and in National Newspaper daily Indian Express in English on 28-09-2021. The public were appealed to attend, send their suggestions, views, doubts or objections regarding the proposed unit.

Also copy of EIA report and executive summery were made available at various notified offices of Government i.e. Ministry of Environment, Forest & Climate Change, Zonal Office, West Central Zone, New Secretariat Building, Ground Floor, East Wing, Civil Line, Nagpur-440 001; District Magistrate Office, Satara; Zilla Parishad Office, Satara; District Industries Centre Office, Satara; Tahsildar, Tahsil Office- Karad, District — Satara; Grampanchayat office at Tembhu & Babarmachi, Tal — Karad, Dist — Satara; Sub Regional Office, MPCB, Satara; Regional Office, MPCB, Pune and at Head Office of MPCB at Mumbai, Environment & Climate Change Department, Govt. of Maharashtra, New Administrative Building, Mumbai and on the website of MPCB. The public in general were appealed to send their suggestion or objection regarding the proposed new distillery project.

Convener informed that participants can raise their views, suggestions/objections for the proposed establishment of the project in environmental angle only, orally as well as in writing also.

Convener requested Chairman of the Public Hearing Committee to permit to start the proceedings.

With the permission of Chairman, Project Environment Consultant gave geographical location of the proposed unit, proposed impact on the environment due to the proposed project and details of Environment Management Plan of the proposed unit.

Environment Consultant informed that Project Proponent has reserved capital investment fund of Rupees 2,590/- Lakh for provision of various Environment Protection System and for their annual maintenance, Rs.184.00 lakhs is reserved.

It is informed by the Environment Consultant that not a single drop of treated effluent will be discharged outside the factory and this project is Zero Liquid Discharge (ZLD). The most advance technology of Electro Static Precipitator will be installed in the project to control of air pollution. Due to this

At this time Mr. Bhandare expressed his opinion that you have to go to the Government of Maharashtra to get permission for this water. For this, availability of additional water is required. If water is not available, what other options do you have?

The project environmental consultant said that 88% of the water required for the project will be treated and reused in the project. There is requirement of 12% of fresh water. If it is not allowed, we have to get permission from the Competent -Authority for ground water. That option is open to us.

- c) Shri Bhandare remarked that the word "Local Vendor" is used in the presentation. It should be explained.
 - The Environmental Consultant said it was up to the company administration to decide from which locals to buy the material. However, it can be promised that 85-90% of the employment in the project will be given to the local people But the company administration will decide who will be the contractor, the seller.
- d) Shri Bhandare inquired about the spent wash and its components. This time the environmental consultant said you may have seen previous distillary projects. There were odour, mosquitoes, flies nusiance. Because the spent wash was stored. That will not be the case in this project. There will be only five days' capacity spent wash storage, only one tank, and the entire spent wash will be converted into powder form.
 - Nitrogen, Phosphorus, Potassium (NPK) are depleted in spent wash. Generally, 2% Nitrogen, Phosphorus 1.5% and Potassium 8.5 to 9%. In addition, it contains 65% of organic matter. Organic carbon is 30%.
- e) Shri Bhandare further asked about green belt development and said that even if we are going to plant trees as per the norms, we should plant trees which provide oxygen for 24 hours e.g.- Wad, Pimpal or Bamboo.

The Project Environmental Consultant informed that we can definitely think to cultivate Wad, Pimpal, as they belong to the Phytus family. However, bamboo belongs to grass class. Evergreen trees will be planted and will not plant deciduous trees;

f) We understood the amount which will be spent for Corporate Environment Responsibility (CER) fund. But since when are you going to implement that CER scheme?

It is informed by the Environment Consultant that we have been given a period of five years. It has to be implemented within five years after the project is made operational. For that, a concrete a plan has to be prepared. A committee will be constituted for this. The locals will be involved in it. Plans will be implemented with the cooperation of all.

g) In the report, it is mentioned that there is no historical place within the 10 k.m.radius of the project. Which criteria is used, as the Amba Mata temple is here and the Lakshmi Narayan temple in the village are ancient temples? They are not mentioned in the historical context.

The Environment Consultant answered that the historical and religious places which have been notified by the State and Central Government have to be mentioned in the report. The criteria of the State and Central Government may be different.

- h) The fish that you studied while carrying the environmental survey and showed the photo in the presentation is not at all found in our area. The environmental consultant replied that you know the current state of the environment from the health of the fish. This fish is found in the river Krishna near Karad. The local fishermen call this fish as paplets only, which founds in fresh water.
- i) You have mentioned about the stack/chimney. You have also informed that the dust will spread upto 1.3 kilometer. In which direction it will go? Whether it will go towards western side? The Environment Consultant answered that the direction of the wind changes. The smoke will not have any ill effect. Air pollution control devices will be installed at the project. Similarly, Online Continuous Monitoring System will be operational in the project. It is connected to the MPCB server at Mumbai and CPCB server at New Delhi.
- j) Shri Bhandare asked further question that in the report on page no.77, we did not understand the point number 3.12.6. That should be explained.

Sugarcane will be the raw material in the project. After crushing one ton of sugarcane, you get 70 liters of alcohol. This means 1500 tons per day is required for 105 KLPD. Mr. Laxman Patil suggested that sugarcane from the local & neighboring villages should be given priority. The Project Consultant replied that, this will save transportation cost. Therefore, sugarcane from the local farmers will be taken. Shri Patil said that if the factory takes the cane of the locals, then the locals will definitely cooperate the industry. Good luck with the project.

4) Shri Jagannath Patil, Residence- Koregaon, Dist-Satara:-

How many days the proposed distillery will be in operation?

The distillery project will be operational for 330 days throughout the year i.e. 11 months. Closed for one month maintenance. As long as there is a sugarcane crop, the distillation project will run for 330 days on the raw material of sugarcane juice, other times molasses will be used.

5) Shri Sandeep Chodankar, Member, Jal Saksharta Kendra, Maharashtra Government:-

The Government of Maharashtra has passed the Maharashtra Water Literacy Act in 2016. The state of Maharashtra is the only state in India where efforts are being made to make every person water literate. The presentation given was well with that concept. About 100% of you are going to recycle water. You are going to reuse 88% of treated water. So, for the remaining 12% of water, my suggestion would be, what is your roof top? If you take the rooftop in the catchment and cultivate it and use that water, you will be 100% water complacent. He further suggested that we see the catchment area of the mountain. But there will be a good amount of rainwater. Rainfall is not mentioned in the presentation, it should be mentioned. However, contamination is found in groundwater.

However, it was suggested that a (RO) reverse osmosis mechanism should be implemented. Instead, the water literacy mission is to raise awareness at the Gram Panchayat level. It has water lovers, water warriors. No matter how much rain falls in an area, how many wells there are, how much water will be carried away, if water is pumped, the RO system will not be

12

sustainable in the future. The same water can be reused if groundwater pollution is reduced.

人

I don't think that the project will be harmful to the environment, because as per the Presentation, various measures have been taken. He further said that there is biofuel for solid. Let's see if we can make solid waste to energy i.e. Waste to Energy. It is understood from the villagers that the area of Tembu and Babarmachi is sensitive for tourism. Efforts should be made to use solid waste, plastic for producing energy.

You are spending 25% on the environment. If some of these measures are taken, you are going to spend Rupees Two Crores for the maintenance. So put a medium of water literacy. There is an Act of 2016. Whatever the villages are, they will be attached to this company and if the company keeps co-ordinate, then there will be a strong, an ideal project.

The project consultant said that we will work as a platform.

6) <u>Shri Anandrao Shivajirao Jankude, Residene – Karve Gaon, Tal – Koregaon, Dist – Satara :-</u>

We have been given very good information about the project. We are happy that this project is being built in a modern way. The local people will get employment opportunities. Just now in the meeting, a farmer from Koregaon said that if our sugarcane crop is given to the factory, it would be benefit to the farmers. There will be development of the area. This project will have the full support of the farmers of our Karve village. This project should be completed soon. Environment Consultant thanked for the support.

7) Shri Rupesh Rangnath Pawar, Residence – Govari village, Dist – Satara:-Shri Pawar informed that in between Govari and Babarmachi village, I have eight acres of land. We do farming. There is a feeling that something bad will happen because of this project.

If the people are thinking that due to this project, the villages of Koregaon and Karve will suffer and other side, they also think that their sugarcane crop should be purchased by the factory, then it is totally wrong. If the Project Proponent is building this project considering all views, hence in mind, he should be supported.

8) Shri Aniket Vilasrao Pawar, Residence – Wagaon, Tal – Karad, Dist – Satara :-

I am the son of a farmer family. My question was noticed in the presentation that bagasse will be used as fuel for the boiler. This is Karad Taluka, which has earned name and fame in the co-operative movements and also made a name for itself in the agricultural process.

In our Karad Taluka, there are two sugar factories, Khandasari projects & jaggery powder project, sugarcane juice selling shops. However, sugarcane of this Karad Taluka is taken by the sugar factories in neighboring Sangli, Kolhapur district. Even though, the sugarcane of local farmers is not crushed in time. It means Member of the sugar factory does not get justice. The hard work and money spent by farmer-member, does not pay off on time. Now if 1500 tons per day sugar cane is taken as raw material for 105 KLPD distillery plant, then the sugarcane of local farmers will be crushed in time. It is informed in the meeting that Apro Biofuels will always remain as competitor with other sugar factories, then there is no question of sugarcane price. Now time has come that the sugar factory, whether it is co-operative or private, those who will pay FRP in one installment should be supported. The local people will also get job opportunities. There will be tremendous increase in the indirect business of the area.

Hence, I am supporting the project.

9) <u>Shri Uday Waghmare, Resident-Hajarmachi, Tal – Karad, Dist –</u> Satara :-

Shri Uday Waghmare said that he is Environment Engineer. He is working as Environment Consultant in Oman. He said that the presentation given was technically correct and if issues of local villages are considered, then CSR fund is already explained. We have already observed that there is vast difference in Planning and Implementation. Hence, Monitoring System is also needed. Here, there are some local experts who are available. In foreign countries, the technical evolution is always checked. Hence, if there is evolution criteria, whether we, the local experts will be included in technical evolution committee.

Environment Consultant answered that two points are to be explained here. First, you are dedicated Environmentalists. What ever

goes on in the project is going to be displayed on digital display outside. But if you want to enter in the Technical Evolution Committee, it is the policy matter which will dealt by factory management. Project Consultant requested management of the factory to give answer.

Here Shri Balaji Pratapsingh Jadhav, Managing Director answered that for the Technical Evolution, everybody will be involved.

10) Shri Ibraj Bhoite, Sarpanch, Tembhu, Tal – Karad, Dist – Satara :-

Shri Bhoite suggested that CER Fund point should be considered. Environment Consultant informed that it will noted in the minutes of the meeting also. Some participants desired detailed information regarding CER Fund. At this moment, Environment Consultant informed that in the Final EIA Report the points of solar energy, solid waste management and common toilet blocks to be provided in nearby villeges will be included. Here the issues arises of duplication of work. Hence, first villages will have to be selected for which Committee of the Local People is essential. Shri Ibraj Bhoite remarked that Tembhu village should be given priority. Environment Consultant gave opinion that the Committee should be of Technical and Administrative type.

Here Shri Ibraj Bhoite remarked that as Water Conservation is important subject, it should be included. Environment Consultant agreed for it.

11) Shri Vijeyendra Patil, Residence - Koregaon, Dist - Satara :-

How much daily alcohol will be produced in the plant?

There will be 105.0 Kilo Liter of Alcohol daily, it means there will be 1 lakh 5000 litre production of Alcohol.

Convener, Environment Public Hearing Committee appealed all the participants to raise any suggestion or objections regarding the proposed project.

12) <u>Shri Nandkumar Suryawanshi, Resident – Wangi, Representative</u> <u>of Sonhira Sakhar Karkhana</u> -

Shri Nandkumar Suryawanshi remarked that Environment Consultant very nicely given the information regarding Environment Management Plan.

Now the distillery which will be established here and there is Rule for distance criteria of the Central and State Government. The information should also be given to Project Proponent. This project will be beneficial for the development of the area. It will help for the local development. While installing such a good project, there should not be any trouble/difficulty to Project Proponent and he should not suffer. Hence, it is requested that permission regarding distance criteria please be obtained from the Competent Authority, this is request.

13) <u>Shri Daulatrao Vasantrao Patil, Residence – Lohgaon, Tal – Jat, Dist – Sangli :-</u>

There was a good deal of discussion at the environmental public hearing. Our area i.e. Jat Taluka is relatively drier than here. The extra income from sugarcane due to the abundant water here, the new projects coming up here for the production of by-products, is a very good thing. So we are ready to give a helping hand, without which the business will not grow. Congratulations to the project promoters and the people for this project.

Convener, Environment Public Hearing Committee appealed all the participants to raise any suggestion or objections regarding the proposed project.

14) Shri Vasantrao Babasaheb Chavan, Representative, Sahyadri Sahakari Sakhar Karkhana:-

This is a public hearing on environmental issues, but we have the Sugar Cane Control Order of 1966 and on behalf of our factory, as per Clause 2 of above Order, we are submitting our objection letter to the Environmental Public Hearing Committee. However, it is a request to file an objection letter from our factory. Now the distillery which will be established here and there is Rule for distance criteria of the Central and State Government. The information should also be given to Project Proponent.

Member, Environment Public Hearing Committee said that participants have raised many issues related to the proposed project, as well as various environmental suggestions and objections. He appealed to the participants to submit any suggestions, objections about the proposed project. Those who want to submit written suggestions/objections, they should submit it. Those who want to submit written suggestions, objections should submit them now or submit them to the local Sub-Regional Office, MPCB, Satara.

Member, Environment Public Hearing Committee appealed all to raise their views. There was no response.

Member, Environment Public Hearing Committee informed that minutes of the meeting will be prepared and it will be submitted alognwith written suggestions/objections and Final EIA report to Environment, Forest & Climate Change, Govt. of India, New Delhi. An Expert Committee will take further decision accordingly.

Member, Environment Public Hearing Committee thanked all for attending the meeting and raising their views, suggestions or objections and with the permission of Chairman, Environment Public Hearing Committee declared that the meeting is concluded.

The meeting ended extending thanks to the Chair.

The 05 suggestions/objections received are enclosed.

(L. S. Bhad)

Convener,

Environment Public Hearing

Committee

And

Sub Regional Officer, MPCB, Satara (Nitin Shinde ,)

Member,

Environment Public Hearing

Committee

And

In-charge Regional Officer, MPCB, Pune

(Sunil Thorve)

Chairman,

Environment Public Hearing Committee

And

Additional District Magistrate-Satara, Dist – Satara

प्रकल्प प्रवर्तक मेसर्स अँप्रो बायोफ्युएल प्रायव्हेट लिमिटेड, गट क्रं. ४०/३ आणि ३९५, मुक्काम पोस्ट- टेंभू आणि बाबरमाची, तालुका- कराड, जिल्हा-सातारा, महाराष्ट्र यांच्या प्रस्तावित नवीन आसवणी प्रकल्प - १०५.० केएलपीडी उभारणी संदर्भात पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी बाबतचा इतिवृतांत

प्रकल्प प्रवर्तक मेसर्स अँप्रो बायोफ्युएल प्रायव्हेट लिमिटेड, गट क्रं. ४०/३ आणि ३१५, मुक्काम पोस्ट- टेंभू आणि बाबरमाची, तालुका- कराड, जिल्हा - सातारा, महाराष्ट्र यांच्या प्रस्तावित नवीन आसवणी प्रकल्प - १०५.० केएलपीडी उभारणी संदर्भात पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी शुक्रवार, दिनांक २९ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी दुपारी १२.०० वाजता प्रकल्प स्थानावर आयोजित करण्यात आलेली होती.

जिल्हाधिकारी, सातारा यांनी पर्यावरणविषयक जनसुनावणी घेण्यास शुक्रवार, दिनांक २९ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी मान्यता दिल्यानंतर सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई यांनी भारत सरकारच्या पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालयाच्या अधिसुचना दिनांक १४-०९-२००६ व सुधारित अधिसुचना दिनांक ०१-१२-२००९ अनुसार त्यांच्या कार्यालयीन आदेश क्रं. ई-९३, व्दारा पत्र क्रं.बीओ/जेडी/डब्लुपीसी/पीएच/बी- २११०१४- एफटीएस-०१४६ दिनांक १४ ऑक्टोबर, २०२१ अन्वये खालीलप्रमाणे पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती गठित केली:-

- 9) जिल्हादंडाधिकारी, सातारा अध्यक्ष
 किंवा त्यांचे प्रतिनिधी
 (अपर जिल्हादंडाधिकारी यांच्यापेक्षा
 कमी दर्जाचा नसावा)
- श्रादेशिक अधिकारी, सदस्य
 महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, पुणे
 (महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई यांचे प्रतिनिधी)
 उप प्रादेशिक अधिकारी, आयोजक
 महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ,

सातारा

श्री एल. एस. भड, उप प्रादेशिक अधिकारी, म.प्र.नि. मंडळ, सातारा तथा आयोजक, पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी श्री सुनील थोरवे, अपर जिल्हादंडाधिकारी, सातारा तथा अध्यक्ष, पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती, श्री नितीन शिंदे, प्रभारी प्रादेशिक अधिकारी, म.प्र.नि. मंडळ, पुणे तथा सदस्य, पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी

समिती, प्रकल्प प्रवर्तकांचे प्रतिनिधी, पत्रकार, पर्यावरण क्षेत्रात कार्यरत असणा-या संस्था व उपस्थित असलेल्या स्थानिक जनतेचे स्वागत केले. समितीच्या अध्यक्षांच्या परवानगीने पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी बाबतची प्रस्तावना विषद केली.

आयोजक यांनी सांगितले कोविड-१९ संसर्गजन्य साथीच्या पार्श्वभूमीवर सदरहू जनसुनावणी आयोजित करण्यात आलेली असून केंद्र व राज्य शासनाने वेळोवेळी पारित केलेल्या निर्देशांनुसार बैठकीच्या स्थानी एकावेळी फक्त १०० व्यक्तींनाच एका सन्नात परवानगी देण्यात आलेली असून जर उपस्थितांची संख्या जास्त असल्यास त्यांना पुढील सन्नात संधि देण्यात येईल व सर्व उपस्थितांना जनसुनावणी बैठकीत संधि मिळेपर्यंत बैठक चालू ठेवण्यात येईल. आयोजक यांनी पुढे सांगितले की कोविडच्या पार्श्वभूमीवर पर्यावरणविषयक जनसुनावणी आयोजित करण्यासाठी काही निर्देश पारित करण्यात आले. त्यानुसार प्रत्येक व्यक्तिचे शारीरीक तापमान तपासणे व सॅनिटायझरचा वापर बैठकीच्या प्रवेशव्दारावर करण्यात आलेला असून बैठकीच्या स्थानावर प्रत्येक व्यक्तीने मुखपट्टी (मास्क) घालणे व दोन व्यक्तींमध्ये सामाजिक अंतर ठेवणे बंधनकारक असल्याने ते निर्देश पाळण्याची सूचना केली.

आयोजक यांनी असे सांगितले की भारत सरकारच्या पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, नवी दिल्ली यांच्या दिनांक १४ सप्टेंबर, २००६ व सुधारित दिनांक १ डिसेंबर, २००९ च्या अधिसूचनेनुसार विशिष्ट प्रकल्पांना पर्यावरणविषयक अनुमती घेणे बंधनकारक असून त्यासाठी आगाऊ पर्यावरण विषयक जाहीर जनसुनावणी आयोजीत करणे बंधनकारक करण्यात आलेले आहे.

श्री भड, आयोजक यांनी असे सांगितले की महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळास प्रकल्प प्रवर्तक मेसर्स अँप्रो बायोप्युएल प्रायव्हेट लिमिटेड, गट क्रं. ४०/३ आणि ३१५, मुक्काम पोस्ट-टेंभू आणि बाबरमाची, तालुका- कराड, जिल्हा - सातारा, महाराष्ट्र यांचा प्रस्तावित नवीन आसवणी प्रकल्प -१०५.० केएलपीडी उभारणी संदर्भात पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणीआयोजित करण्यासाठी अर्ज प्राप्त झाला.

सदरहू प्रकल्प हा घोषित औद्योगिक विभाग क्षेत्राबाहेर कार्यान्वित असून प्रकल्प पर्यावरण अधिसूचना २००६ (सुधारित) अन्वये संवर्ग अ ५ (जी) मध्ये मोडत असल्याने त्यासाठी जाहिर जनसुनावणी घेणे बंधनकारक आहे

आयोजक यांनी असे स्पष्टीकरण दिले की पर्यावरणविषयक जाहिर लोकसुनावणीचा मूळ उद्देश प्रकल्प परिसरातील सामान्य जनतेस प्रकल्पाविषयी व प्रकल्पामुळे होणारे परिणाम व त्याबाबत सामान्य जनतेच्या भावना जाणून घेणे, प्रकल्पात बंधनकारक असणा-या प्रदूषण नियंत्रण संयत्रणेची माहिती सामान्य जनतेस देणे व त्यांनी दिलेल्या सूचनेचा विचार करणे आहे.

٦.

प्रकल्प प्रवर्तकांनी भारत सरकारच्या पर्यावरण, वन आणि जल वायू परिवर्तन विभागास पर्यावरण आघात मुल्यांकन अहवाल तयार करण्याची परवानगी सदरहू विभागाने दिनांक १३-०५-२०२१ रोजी त्यास मान्यता देण्यात आली.

विषयक जाहीर लोकसूनावणी सूचना देणे बंधनकारक आहे. त्याअनुषंगाने उप प्रादेशिक कार्यालय, सातारा यांनी स्थानिक वृत्तपत्र सकाळ यात मराठीत व राष्ट्रीय वृत्तपत्र इंग्रजीत यात इंग्रजीत दिनांक २८ सप्टेंबर, २०२१ रोजी जाहिर जनसुनावणी सूचना प्रकाशित केलेली होती. त्यात सामान्य जनतेस उपरोक्त प्रकल्पाविषयी काही पर्यावरणीय आक्षेप, हरकती, सूचना असल्यास त्या लेखी स्वरुपात नोंदविण्याचे आवाहन करण्यात आले होते.

त्याचप्रमाणे नियोजित प्रकल्पाविषयीचा पर्यावरण आघात मुल्यांकन अहवाल व कार्यकारी सारांश अहवाल यांच्या प्रती विभागीय कार्यालय – पर्यावरण, वने व जल वायू परिवर्तन मंत्रालय, भारत सरकार, नागपूर, मा. जिल्हादंडाधिकारी कार्यालय – सातारा, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद – सातारा, महाव्यवस्थापक, जिल्हा उद्योग केंद्र – सातारा, तहसीलदार, तहसील कार्यालय – कराड, जिल्हा – सातारा, ग्रामपंचायत, कार्यालय – मुक्काम पोस्ट – टेंभू, मुक्काम पोस्ट – बाबरमाची, तालुका–ठाणे, मुख्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ – मुंबई, प्रादेशिक कार्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ – पुणे, उप प्रादेशिक कार्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ – सातारा, व मप्रनि मंडळाच्या संकतेस्थळावर सामान्य जनतेसाठी उपलब्ध करण्यात आलेले होते.

आयोजक यांनी उपस्थित असलेल्या सर्वांना त्यांचे प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी काही पर्यावरणीय आक्षेप, हरकती, सूचना असल्यास त्या उपस्थित करण्याची संधि देण्यात आलेली असून ते लेखी वा तोंडी स्वरुपात सादरीकरणानंतर देऊ शकतात असे सांगितले. श्री भड यांनी पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी सुरु करण्याची विनंती मा. अध्यक्षांना केली.

प्रकल्प प्रवर्तकांनी कॉर्पोरेट पर्यावरण जबाबदारी योजनेत (Corporate Environment Responsibility Fund) भारत सरकारच्या निर्देशांनुसार ०.५% निर्धारित केलेले आहे.

प्रकल्पातून प्रक्रिया केलेल्या सांडपाण्याचा एकही थेंब प्रकल्पाबाहेर जाणार नाही. सदरहू प्रकल्प हा शून्य द्रव निःस्सारण (झिरो लिक्विड डिस्चार्ज) प्रकल्प असेल. प्रकल्पातील हवा प्रदूषणाच्या संरक्षणासाठी अत्यंत आधुनिक अशी इलेक्ट्रो स्टॅटिक प्रेसिपरेटर अशी सयंत्रणा कार्यान्वित करण्यात येणार आहे. सदरहू प्रकल्पामुळे स्थानिकांना प्रत्यक्ष रोजगाराची संधि मिळणार असून परिसरातील अप्रत्यक्ष व्यवसायात भरपूर फायदा होणार आहे.

पर्यावरण विषयक सल्लागार यांनी सांगितले की, ऊसामध्ये ७०% पाणी असते. उत्पादन प्रकियेत उत्पन्न् झालेले सांडपाण्यावर प्रक्रिया करुन त्याचा उत्पादनात पुनर्वापर करण्यात येणार आहे. सादरीकरणानंतर आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी उपस्थितांना त्यांचे आक्षेप, सूचना, टीकाटिप्पणी असल्यास त्या उपस्थित करण्याचे आवाहन केले. प्रश्नकर्त्यांने आपले संपूर्ण नांव व पता सांगण्याची सूचना केली.

उपस्थित नागरिकांनी विचारलेले प्रश्न व त्यास प्रकल्प प्रवर्तक / प्रकल्प सल्लागार / पर्यावरणविषयक जाहिर लोकसुनावणी समिती यांना दिलेली उत्तरे याबाबतची माहिती पुढीलप्रमाणे आहे-

आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सांगितले की परिसरातील सह्याद्री साखर कारखाना, तालुका- कराड, जिल्हा-सातारा, कृष्णा सहकारी साखर कारखाना, तालुका- कराड, जिल्हा-सातारा, कृष्णा सहकारी साखर कारखाना, तालुका- कराड, जिल्हा-सातारा ह्या कारखान्यांकडून प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी काही आक्षेप उप प्रादेशिक कार्यालय, म.प्र.नि. मंडळ, सातारा कार्यालयास प्राप्त झालेले आहेत. त्यांचे प्रतिनिधी उपस्थित असल्यास ते तोंडी सूचना, आक्षेप नोंदवू शकता. आयोजक यांनी सांगितले की सदरहू कारखान्यांनी साखर कारखाना अंतराबाबत आक्षेप नोंदविलेले आहेत. तसेच दिनांक २५/१०/२०२१ रोजी वूटकुरी सुनंदा रेडडी, अध्यक्ष धरीत्री पर्यावरण प्रशिक्षण संस्था, शिवाजीनगर नालगोंडा जिल्हा व श्री.एच.मधुबाबु, अध्यक्ष, रिहास, रुरल एन्व्हायरमेंट एज्युकेशन अँड हेल्थ अवैरनेस सोसायटी, मुशीराबाद, हैद्राबाद यांनी ई-मेलव्दारे सूचना तथा पाठिंबा दर्शविलेला आहे त्यांनी पर्यावरण सल्लागार यांना उत्तर देण्याची सूचना केली.

त्यावेळी पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की हा साखर कारखाना नाही. मात्र साखर कारखान्याच्या दृष्टीने हा मुद्दा उपस्थित झालेला आहे. असाच मुद्दा चाळीसगावला उपस्थित झालेला असताना संबंधित सक्षम विभागाने तो विचारात घेतलेला नाही. येथे उपस्थितांना सांगण्यात येते की संबंधित सक्षम विभागाचा सल्ला घेण्यात येईल.

आयोजक यांनी सांगितले की ॲडव्होकेट सौरभ देशपांडे यांनी जनसुनावणीस हजर राहू शकतो काय याबाबत विचारणा केली होती. त्यांना उपस्थित राहू शकता असे उप प्रादेशिक कार्यालय, सातारा यांनी कळविले होते, ते हजर आहेत काय याबाबत विचारले असता संबंधित व्यक्ती हजर नव्हती.

आयोजक यांनी सांगितले की ग्रामपंचायत टेंभू यांनी उप प्रादेशिक कार्यालय, म.प्र.नि. मंडळ, सातारा कार्यालयास आक्षेप नोंदविले असून त्यात २३ मुद्दे उपस्थित केलेले आहेत. त्यांनी प्रतिनिधी, टेंभू ग्रामपंचायतीस उपस्थित असल्यास प्रत्येक आक्षेप वाचण्यास आणि प्रत्येक मुद्दयास प्रकल्प पर्यावरण सल्लागारांनी उत्तर बैठकीत देण्याची सूचना केली.

पर्यावरण सल्लागार यांनी ग्रामपंचायत टेंभू यांचा दोन साखर कारखान्यातील अंतराबाबत पहिला मुद्दा वाचून दाखिवला. त्यावेळी अध्यक्ष, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सूचना केली की, ही जनसुनावणी फक्त पर्यावरणविषयक असल्याने फक्त प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी ज्या काही पर्यावरणीय सूचना वा आक्षेप, टीकाटिप्पणी असल्यास त्या नोंदविण्यात याव्यात.

त्यावेळी उपस्थित असणा-या टेंभू ग्रामस्थांपैकी काहींनी प्रश्न विचारण्यास सुरवात केली-

9) प्राध्यापक अधिकराव लक्ष्मण भंडारे, राहणार-टेंभूगांव, सदस्य, ग्रामपंचायत-टेंभू, तालुका-कराड, जिल्हा-साताराः-ग्रामपंचायतीच्या माध्यमातून २३ प्रश्न कंपनीस विचारलेले आहेत. या २३ प्रश्नापैकी महत्वाचे प्रश्न वाचून दाखवत आहेत-

- अ) सदरहू कंपनीचे मुंबई येथे कार्यालय कोठे आहे, तेथे किती लोक काम करतात? यावेळी अध्यक्ष, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सूचना केली की प्रशासकीय प्रश्न येथे विचारण्यात येऊ नये. फक्त पर्यावरणीय व तांत्रीक प्रश्न विचारण्यात यावेत. प्रकल्पाचे पर्यावरण सल्लागार त्याबाबत उत्तर देतील. त्यांनी प्रश्न विचारण्यास सुरवात केली-
- ब) या प्रस्तावित प्रकल्पासाठी आपण टेंभू योजनेतून पाणी उपसा करणार आहात, तो घेण्यासाठी मागणी केली, मात्र त्यासाठी परवानगी घेतलेली नाही. याबाबत खुलासा. यावेळी प्रकल्प पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की ही प्रकल्पाची सुरवात आहे, त्यामुळे अर्ज करणे अपेक्षित आहे. परवानगी घेणे, जिमन एन.ए. करणे अशा ब-याच वैधानिक परवानगी घेणे आवश्यक असतात. प्रकल्पाच्या आधीच जनसुनावणी घेणे बंधनकारक आहे. त्याचा मुळ उद्देश स्थानिकांना व परिसरातील लोकांना प्रकल्पाविषयी व तेथील पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेची माहिती कळावी, स्थानिकांच्या प्रकल्पाविषयी असणा-या सूचनांचा विचारात घेणे हाच आहे.

याठिकाणी आम्हांला जे पाणी लागणार आहे, त्याबाबत आम्ही माहिती कळिवली.म.प्र.नि.मंडळाकडून कारखाना चालू करण्याचेसंमतीपत्र मिळाल्यानंतरच आम्हांला कारखाना चालू करता येतो.

यावेळी श्री भंडारे यांनी मत मांडले की सदरहू पाण्याच्या परवानगीसाठी आपणास महाराष्ट्र शासनाकडेच जावे लागेल. त्यासाठी जादा पाणीसाठा उपलब्ध असणे गरजेचे आहे. जर पाणी मिळालेच नाही, तर आपल्याकडे इतर काय पर्याय आहेत?

प्रकल्प पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की प्रकल्पात लागणा-या पाण्याच्या ८८% पाण्यावर प्रक्रिया करुन त्याचा प्रकल्पात पुनर्वापर करण्यात येणार आहे. उरलेले १२% पाणी लागेल, ते प्रकल्पातील स्थानिक कामगार, कर्मचारी, येणा-या अभ्यागतांना पिण्यासाठी व इतर वापरासाठी लागणार आहे. जर त्याची परवानगी मिळाली नाही, तर मला भूगर्भातील पाणी घेण्यासाठी (Ground Water) सक्षम विभागाची परवानगी घ्यावी लागेल. तो पर्याय आमच्यासाठी खुला आहे.

क) श्री भंडारे यांनी सादरीकरणात स्थानिक विक्रेता (Local Vendor) असा शब्द आलेला आहे. तर त्याबाबतीत खुलासा करण्यात यावा.

पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की हा मुद्दा कंपनी प्रशासनाचा आहे की कोणत्या स्थानिकांकडून साहित्य खरेदी करायचे. मात्र येथे अभिवचन देता येईल की प्रकल्पातील ८५-९०% रोजगार हा स्थानिक युवक युवतींनाच देण्यात येईल. पण कंत्राटदार, विक्रेता कोण असेल ह्याबाबत कंपनी प्रशासन निर्णय घेईल.

ड) श्री भंडारे यांनी स्पेंट वॉश व त्यातील घटकांबाबत विचारणा केली. यावेळेस पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की आपण पुर्वीचे आसवणी प्रकल्प पाहिले असतील. तेथे वास, डास, माशा यांचा त्रास होता. कारण स्पेंट वॉश साठवून ठेवला जायचा. असे या प्रकल्पात ठेवला जाणार नाही. येथे फक्त पाच दिवसांचा स्पेंट वॉश साठवणूक होईल, एवढीच टाकी असेल आणि संपूर्ण स्पेंट वॉशचे पावडरमध्ये रुपांतर करण्यात येईल.

स्पेंट वॉशमध्ये नायट्रोजन, फॉस्फरस, पोटॅशियम (NPK) हे घटत आहेत. साधारणतः २% नायट्रोजन, फॉस्फरस १.५% आणि पोटॅशियम ८.५ ते ९%. शिवाय याच्यात सेंद्रीय पदार्थ (Organic Matters) ते ६५% असतात. सेंद्रीय कार्बन हा ३०% असतो.

इ)श्री भंडारे यांनी हरितपट्टा विकसनाबाबत विचारणा करताना सांगितले जरी आपण झाडे मानंकाप्रमाणे लावणार असाल, तरी २४ तास प्राणवायु देणारी झाडे लावण्यात यावीत उदा.-वड, पिंपळ किंवा बांबू.

प्रकल्प पर्यावरण सल्लागार यांनी वड, पिंपळबाबत निश्चितच विचार करता येऊ शकेल, कारण ते फायटस कुटुंबातील आहेत. मात्र बांबू गवत वर्गीय आहे. सदाहरित झाडे लावण्यात येतील. पानगळ होणारी झाडे लावणार नाहीत.

ई) आपण खर्च करणार असणारा आकडा कळाला. मात्र ती सीईआर योजना केंव्हापासून राबविणार आहात?

पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की आम्हांला पाच वर्षांचा कालावधी देण्यात आलेला असतो. प्रकल्प कार्यान्वित झाल्यानंतर पाच वर्षात तो खर्च करावा लागतो. त्यासाठी ठोस योजना (concrete plan) तयार करावीच लागते. त्यासाठी एक समिती गठित करण्यात येईल. त्यात स्थानिकांचा सहभाग राहणारच आहे. सर्वांच्या सहकार्याने योजना राहविण्यात येतील.

उ) अहवालामध्ये १० कि.मी. त्रिज्येच्या परिघात आपण कुठलेच ऐतिहासिक स्थान नाही असे लिहिलेले आहे. त्यासाठी कुठला निष्कर्ष वापरण्यात आला. येथील अंबामाता मंदिर, गावातील लक्ष्मी नारायण मंदिरे ही पुरातन मंदिरे आहेत. त्यांचा उल्लेख ऐतिहासिक सदरात/विषयात घेतलेला नाही.

पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की राज्य शासन आणि केंद्र सरकारने अधिसुचित (Notified) केलेली ऐतिहासिक स्थाने, धार्मिक स्थळे यांचा उल्लेख करावा लागतो. राज्य व केंद्र सरकारची अधिसूचित स्थळे ही वेगवेगळी असू शकतात.

क) पर्यावरणाचा अभ्यास करताना आपण जो मासे, पक्षी यांचा अभ्यास केला, जो माशाचा फोटो दाखविला, तो आमच्या परिसरात आढळत नाही. पर्यावरण सल्लागार यांनी उत्तर दिले की माशाच्या तब्येतीवरुन आपणास पर्यावरणाची सद्यस्थिती कळते. सदरहू मासा कराडजवळील कृष्णा नदीत मिळतो. तेथील स्थानिक कोळी या गोड्या पाण्यातील माशांनाही पापलेट असेच म्हणतात.

1.

ओ) आपण स्टॅक(चिमणी) चा उल्लेख केलेला आहे. आपण सांगितले की 9.3 कि.मी.पर्यंत चिमणीची धूळ जाणार आहे. तरी ती कोणत्या बाजूला जाईल? पश्चिम बाजूला जाणार आहे का? पर्यावरण सल्लागार यांनी उत्तर दिले की वा-याची दिशा बदलत असते. सदरहू धुराचा वाईट परिणाम कोठेही होणार नाही. प्रकल्पात हवा प्रदूषण नियंत्रण सयंत्रणा उभारण्यात येणार आहे. त्याचप्रमाणे प्रकल्पात Online Continuous Monitoring System कार्यान्वित राहणार आहे.

अं) श्री भंडारे यांनी पुढील प्रश्न विचारला की अहवालात पान नं. ७७ वरील ३.१२.६ नंबरचा मुद्दा आम्हांला समजला नाही. त्याबाबत स्पष्टीकरण द्यावे. Social Screening या मुद्द्यावर बोलताना पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की हे जे सामाजीक आर्थिक सर्वेक्षण करण्यात येते, त्याची गरज व त्याची पध्दत याचे स्वरुप दिलेले आहे. प्रकल्पामुळे ज्या लोकांना, समुदायावर आघात होणार आहे, त्याचा विचार या सर्वेक्षणात करण्यात यावा.

- क) श्री भंडारे यांनी सांगितले की राज्य शासनाने आमच्या टेंभू गावातील काही स्थळे पर्यटन स्थळे म्हणून घोषित केलेली आहेत. पर्यावरण सल्लागार यांनी राज्य शासनाचा निर्णय (जी.आर.) अंतिम पर्यावरण मुल्यांक अहवालात नोंद घेणार असल्याचे सांगितले.
- ख) आपण सांगितले की चिमणी ५० मीटरची असणार आहे. मात्र शेजारील डोंगर हा अंदाजे १०० मीटर असेल. त्याचा परिणाम कसा होणार नाही? कारण आमचे गाव हे तीन कि.मी. आहे. आमच्या टेंभू गावालगतच कृष्णा नदी वाहते. मार्च मे मध्ये वाऱ्याची दिशा ही पूर्वेकडून पश्चिमेकडे होत असते. चिमणीच्या धुराडावाटे सोडणा-या धुलीकणांचा परिणाम तेथील लोकवस्ती, शाळा, पशूपक्षी, गु-हाळे यांच्यावर कसा परिणाम होईल? तर त्यावर काय उपाययोजना करण्यात येणार आहेत?

अभ्यास करताना जे मॉडेल विकसित करण्यात आलेले आहे, त्यात विशिष्ट जागेचा अभ्यास करताना परिसरतील सर्व बाबींची नोंद घेण्यात येते. ह्या डोंगराची संपूर्ण माहिती त्या मॉडेलमध्ये सांगावी लागते. लोकवस्ती, वा-याची दिशा आणि वेळ, वर्षातील महिना, सूर्यप्रकाशाची तीव्रता ही सर्व माहिती दिल्यावरच चिमणीच्या धुराडातून सोडलेल्या धुलीकणांचे प्रमाण किती असेल याचा अंदाज देण्यात आलेला आहे. त्या मॉडेलला भारत सरकारच्या पर्यावरण विभागाने मान्यता दिलेली आहे. युएनईपीनेही ते मान्य केलेले आहे. जगात सर्वजण हेच मॉडेल वापरतात. त्या मॉडेलमध्येच चिमणीची उंची ५० मिटर आलेली असून इंघन हे बगॅस म्हणजे बायोमास आहे. कोळसा वापरण्यात येणार नाही. नाहीतर चिमणीची उंची वाढवावी लागली असती. कारण कोळश्यात सल्फर-डाय-ऑक्साईडचे प्रमाण जास्त आहे. बगॅसमध्ये कमी सल्फर असतो. भारतीय कोळशात १०-१२% सल्फर असतो.

श्री भंडारे यांनी ५० मीटर उंचीच्या चिमणीतून सोडणा-या धुलीकणांचा परिणाम होणार नाही, याची प्रथम हमी (Guarantee) देण्यात यावी अशी मागणी केली. यावेळी पर्यावरण सह्णागार यांनी सांगितले की येथे Online Monitoring System लावण्यात येणार आहे. याचा प्रत्येक सेकंदाचा डाटा केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळ व महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळास जातो. त्यात थोडाही मानकांपेक्षा जास्त झाल्यास त्वरित संबंधित कंपनीला व म.प्र.नि.मंडळाच्या संबंधित अधिका-यास एसएमएस जातो. एवढी अद्यावत तंत्रज्ञान झालेले आहे. प्रकल्प कार्यान्वित झाल्यावर आपणा सर्वांना कळेल. दर सहा महिन्यांना आम्हांला नवीदिल्लीला माहिती कळवावी लागते. प्रत्येक सेकंदाला मॉनिटरींग चालू राहणार आहे.

- ग) आपल्या प्रकल्पात स्थानिकांना रोजगाराची संधि आहे काय? प्रकल्प सुरु झाल्यावर स्थानिकांना रोजगार तर मिळणारच आहे. पण प्रत्यक्ष रोजगाराबरोबरच अप्रत्यक्ष व्यवसायात प्रचंड वाढ होणार आहे. चहाची टपरी, पानाचे दुकान, मोबाईल रिपेरिंग, स्थानिक वाहतुक कंत्राटदार इत्यादी अशा स्थानिक व्यवसायात वाढ होईल.
- घ) श्री भंडारे यांनी प्रश्न विचारला की परिसरातील शेतक-यांचा ऊस कसा खरेदी करणार? त्यास दर कसा व किती देणार? स्थानिकांकडूनच ऊस घेऊ, मात्र कारखाना सुरु झाल्यानंतरच ऊसाच्या दराबाबत मत मांडता येईल.
- २) श्री अविनाश जालिंदर सावंत, राहणार-कोरेगाव, जिल्हा-साताराः-आताच सरपंच, टेंभू (श्री भंडारे) यांनी जो ऐतिहासिक स्थळाचा मुद्दा मांडला की आमच्या कडील सदाशिवगड, टेंभू, कोरेगाव याठिकाणी ब-यापैकी भाविक येत असतातए हा मुद्दा आपण आपल्या इतिवृतांत घ्यावा. यावेळी पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की निश्चतच घेण्यात येतील. अंतिम पर्यावरण आघात मुल्यांकन अहवालात नोंद घेण्यात येईल की बरेच स्थळे आहेत की जी अधिसूचित नाहीत, पण ती ऐतिहासिक असून स्थानिक जनतेची श्रध्दास्थाने आहेत. त्याची एक प्रतही आपणास उपलब्ध करुन देण्यात येईल.
- 3) श्री लक्ष्मण राजाराम पाटील, राहणार-कोरेगाव,जिल्हा-सातारा, अध्यक्ष, तंटामुक्ती समितीः-

प्रस्तावित प्रकल्पात दररोज किती ऊस लागेल?

प्रकल्पात ऊस हा कच्चा माल असेल. एक टन ऊस गाळ्यानंतर ७० लिटर्स अल्कोहोल मिळते. म्हणजे १०५ केएलपीडी साठी दररोज १५०० टनांची गरज आहे. श्री लक्ष्मण पाटील यांनी मत मांडले स्थानिक व शेजारील गावातील ऊस प्राधान्याने घेण्यात यावा. प्रकल्प प्रवर्तकांनी उत्तर दिले की वाहतुकीचा कारखान्याचा खर्च वाचणार आहे. त्यामुळे बाहेरील ऊसापेक्षा स्थानिकच ऊस घेण्यात येईल. श्री पाटील यांनी मत मांडलेकी स्थानिकांचा ऊस घेतला, तर स्थानिक निश्चितच सहकार्य करतील. प्रकल्पास शुभेच्छा.

४) श्री जगन्नाथ पाटील, राहणार-कोरेगाव, जिल्हा-साताराः-

प्रस्तावित आसवणी प्रकल्प हा अंदाजे किती दिवस कार्यान्वित राहिल? संपूर्ण वर्षात ३३० दिवस म्हणजे ११ महिने आसवणी प्रकल्प कार्यान्वित राहील. एक महिना देखभालीसाठी बंद राहिल. जोपर्यंत ऊसाचे पीक आहे, तोपर्यंत ऊसाचा रस, इतर वेळी मोलॅसिस ह्या कच्चा मालावर ३३० दिवस आसवणी प्रकल्प चालेल.

५) श्री संदीप चोडणकर, सदस्य, जलसाक्षरता केंद्र, महाराष्ट्र शासन-

महाराष्ट्र शासनाने २०१६ साली महाराष्ट्र जलसाक्षरता अधिनियम पारित केलेला आहे. भारतातील महाराष्ट्र राज्य हे एकमेव राज्य आहे की जेथे असे प्रयत्न आहेत की प्रत्येक व्यक्ती जलसाक्षर व्हावी. त्या संकल्पनेनुसार आपले सादरीकरण चांगले झाले. जवळपास १००% आपण पाण्याचा पुनर्वापर करणार आहेत. ८८% प्रक्रिया केलेले पाण्याचा पुनर्वापर करणार आहात. तर उरलेल्या १२% पाण्यासाठी माझी सूचना अशी असेल की आपला रुफ टॉप किती आहे? आपण catchment मधील रुफटॉप घ्या व त्याचे संवर्धन करा व ते पाणी वापरले तर आपण १००% पाणी आत्मसंतुष्ट/ water compliant राहाल.

त्यांनी पुढील सूचना केली की आपल्याकडे डोंगर हा कॅचमेंट क्षेत्र दिसत आहे. पण पावसाच्या पाण्याचे चांगले प्रमाण असेल. सादरीकरणात पावसाचे प्रमाण दिलेले नाही, ते नमुद करण्या यावे. तरीसुध्दा भूगर्भातील पाण्यात दुषितपणा (contamination) आढळून येतो. तरी त्यासाठी सूचना करण्यात आली की रिव्हर्स ऑरमोसिसि (Reverse Osmosis) सयंत्रणा कार्यान्वित करण्यात यावी. त्याऐवजी जलसाक्षरता मिशन असे आहे की ग्रामपंचायत पातळीवर ते सजग करत आहेत. त्यात जलप्रेमी, जलयोध्दे आहेत. एखाद्या क्षेत्रात किती पाऊस पडेल, किती विहीरी आहेत, किती पाणी वाहून जाणार आहेत, तर पाणी जिरविले तर उद्याच्या काळात आरओ ही सयंत्रणा ही टिकाऊ (sustainable) नाही. जर भूगर्भातील दुषितपणा विरळ झाल्यास तेच पाणी पुन्हा वापरता येईल. सादरीकरणावरुन पर्यावरणावर काही घातक परिणाम होईल असे काही वाटत नाही. कारण त्याबावत उपाययोजना अंगिकारल्या आहेत.

त्यांनी पुढे सांगितले की घनकचऱ्याचा उपयोग बायोप्युएल म्हणून आहे. गावातील घनकच-यापासून काही इंधन (फ्युएल) Solid waste to Energy करता येईल काय ते पहावे. गावक-यांकडून असे समजले की टेंभू व बाबरमाची क्षेत्र हे पर्यटनासाठी संवेदनशील आहे. घन कचरा, प्लॅस्टिकचा याबाबत वापर करता येईल का ते पहावे. आपण २५% पर्यावरणावर खर्च करत आहात. तर अशा काही उपाययोजना केल्या, आपण दोन कोटी रुपये देखभालीसाठी (maintenance) खर्च करणार आहात, तर जलसाक्षरतेचे एक माध्यम घाला, २०१६ चा अधिनियम आहे, जी जी गावे आहेत, ते या कंपनीशी संलग्न राहतील आणि कंपनीने समन्वय (co-ordinate) ठेवला, तर एक मजबूत, एक आयडीअल प्रकल्प होईल.

प्रकल्प सल्लागार यांनी सांगितले की आम्ही एक प्लॅटफॉर्म म्हणून काम करु.

६) श्री आनंदराव शिवाजीराव जानकुडे, राहणार-कारवे गाव, तालुका-कोरेगाव, जिल्हा-साताराः-

प्रकल्पाविषयी अतिशय चांगली माहिती सांगितली. हा प्रकल्प आधुनिक पध्दतीने उभारला जात आहे यात आम्हांला आनंद आहे. येथील स्थानिकांना रोजगाराची संधि मिळेल. आताच कोरेगावच्या एका शेतक-याने सांगितले की आमचा ऊस येथे गेल्याने शेतकरी वर्गाला फायदा होईल. येथील भाग विकसित होईल. या प्रकल्पास आमच्या कारवे गावच्या रहिवाशांचा पूर्ण पाठिंबा राहिल. हा प्रकल्प लवकर पूर्ण व्हावा.

पर्यावरण सल्लागार यांनी पाठिंब्याबद्दल आभार व्यक्त केले.

७) श्री रुपेश रंगनाथ पवार, राहणार-गोवारी गाव, जिल्हा-साताराः-

श्री पवार यांनी सांगितले की गोवारी आणि बाबरमाची या हद्दीमध्ये माझी आठ एकर जिमन आहे. मी शेती करतो. या प्रकल्पामुळे वाईट काही होणार अशी एक भावना आहे. ती चुकीची आहे. या प्रकल्पामुळे कोरेगाव, कार्वे त्रास होईल आणि ऊसही आमचा जावा असा विचार करत असाल तर ते चुकीचे आहे. जर प्रकल्प प्रवर्तक सर्वांचा विचार करन प्रकल्प उभारत असेल, तर त्यास सहकार्य करावे.

८) श्री अनिकेत विलासराव पवार, राहणार-वागाव,तालुका-कराड, जिल्हा-साताराः-

मी शेतकरी कुटुंबातील मुलगा आहे. माझा प्रश्न होता तो सादरीकरणात लक्षात आलेला आहे की बॉयलरसाठी बगॅसचा उपयोग करणार आहात. हा कराड तालुका सहकाराच्या दृष्टीने खूपच मोठा आहे. कृषि प्रकियेत तालुक्याने नाव कमावले आहे. आमच्या तालुक्यात दोन साखर कारखाने आहेत. खांडसारी प्रकल्प आहेत, काही गु-हाळे असून देखील शेजारील सांगली, कोल्हापूर जिल्ह्यातील साखर कारखाने येथील ऊस नेतात. तरीही येथील स्थानिक शेतक-यांचा ऊस वेळेवर जात नाही. म्हणजे सभासदाला वेळेवर न्याय मिळत नाही. त्याने जे कष्ट व पैसा खर्च केलेला असतो, तरीही वेळेवर उस जात नाही. तर या १०५ केएलपीडी आसवणी प्रकल्पासाठी येथील १५०० टन ऊस दररोज आपण कच्चा माल म्हणून घेणार आहात. त्यामुळ सर्वसामान्य शेतक-यांचा ऊस वेळेवर जाईल. आपण सांगितले की आपण इतर कारखान्यांना स्पर्धक म्हणून राहणार आहात. त्यामुळे ऊस दराचा प्रश्न येत नाही. तर कारखाना सहकारी असो वा खाजगी, जो एकरकमी एफआरपी देईल, त्याच्या पाठीशी सर्वाना ऊमे राहणे गरजेचे आहे. शिवाय या

कंपनीत स्थानिकांना रोजगार मिळणार आहे. त्याशिवाय स्थानिक अप्रत्यक्ष व्यवसायात प्रचंड वाढ होणार आहे. तरी प्रकल्पास पाठिबा.

९) श्री उदय वाघमारे, राहणार-हजारमाची, तालुका-कराड,जिल्हा-साताराः-

ते म्हणाले की ते पर्यावरण अभियंता आहेत. ओमान देशात पर्यावरण विषयक सल्लागार म्हणून काम करत आहे. गावाचा विचार केला तर सादरीकरणात सीएसआर बद्दल जे सांगितले. तुमचे सादरीकरण तांत्रिकदृष्ट्या अगदी योग्य होते. ब-याच प्रकल्पामध्ये योजना/प्लॅन आणि अंमलबजावणी यात जी तफावत असते, त्यासाठी एक देखभाल व्यवस्था (Monitoring System) लागते. येथे काही तज्ज्ञ स्थानिक स्तरावर उपलब्ध आहेत. परदेशात तांत्रीक उत्क्रांती (Technial Evolution) तपासली जाते. तर तसा Evolution Criteria असेल का आणि Evolution Criteria मध्ये आम्हाला सहभागी करता येईल का?

पर्यावरण सल्लागार यांनी उत्तर दिले की दोन गोष्टींचे स्पष्टीकरण देतो. पहिला आपण पर्यावरणाशी तळमळ असणारी व्यक्ती आहात. प्रकल्पात काय चालते, ते बाहेर डिजीटल फलक असणार आहे. मात्र आपणास जर Technial Evolution Committee त सहभाग हवा असेल तर तो प्रश्न कारखाना व्यवस्थापनाचा आहे. कारण तो कारखान्याचा धोरणात्मक निर्णय आहे. त्यांनी याबाबत प्रकल्प प्रवर्तकांना उत्तर देण्याची विनंती केली. येथे श्री.बालाजी प्रतापसिंह जाधव, कार्यकारी संचालक यांनी उत्तर दिले की व्यवस्थापनातर्फ सांगण्यात येते की Technical Evolution साठी सगळ्यांचा सहभाग राहणार आहे.

१०) श्री इब्राज भोईटे, सरपंच, टेंभू, तालुका -कराड, जिल्हा - साताराः-

श्री भोईटे यांनी सूचना केली की आम्ही जरी सांगितले असले तर सीएसआर चा मुद्दा आपणास घ्यावा लागेल.

प्रकल्प पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की इतिवृतान्तात तो येणार आहेच. त्याबाबत संपूर्ण माहितीची अपेक्षा काहींनी केली. त्यावेळी पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की अंतिम पर्यावरण आघात मुल्यांकन अहवालात सौर ऊर्जा, घन कचरा आणि सार्वजनिक शौचालय हे मुद्दे घेतले आहेत. येथे मुद्दा येतो की कामाचे डुप्लिकेशन होऊ नये. त्यासाठी गाव निवडावे लागेल. त्यासाठी स्थानिकांची समिती ही आवश्यक आहे. श्री इब्राज भोईटे यांनी मत मांडले की या गावाला प्राधान्य देण्यात यावे. पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की समिती अशी तयार करायची ती तांत्रीक आणि प्रशासकीय असेल.

श्री इब्राज भोईटे यांनी मत मांडले की जलसंधारणाचा विषय मांडला आहे. तो महत्वाचा विषय असून त्याचा समावेश करण्यात यावा. पर्यावरण सल्लागार यांनी त्यास होकार दिला.

११.श्री विजयेन्द्र पाटील, राहणार-कोरेगाव, जिल्हा-साताराः-

आपल्या प्रकल्पात अल्कोहोलची निर्मिती रोजची किती होईल?

१०५.० किलो लिटर म्हणजे १ लाख ५००० लिटर अल्कोहोलची निर्मिती होईल. आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी उपस्थितांना प्रस्तावित रिकल्पाविषयी प्रश्न, सूचना, आक्षेप असल्यास त्या नोंदविण्याचे आवाहन केले.

9२) श्री नंदकुमार सूर्यवंशी, राहणार-वांगी, प्रतिनिधी, सोनिहरा साखर कारखाना – पर्यावरणविषयक उपाययोजना प्रकल्प पर्यावरण सल्लागार यांनी उत्कृष्टपणे सांगितल्या आहेत. त्याचप्रमाणे जो आसवणी प्रकल्प उभा राहतो आणि केंद्र व राज्य शासनाचा जो काही अंतराचा नियम आहे, त्याचीही माहिती त्यांनी प्रकल्प प्रवर्तकांना द्यावी. अतिशय चांगल्या पध्दतीने येथे प्रकल्प उभा राहतो, त्यामुळ स्थानिक विकासास मदतच होणार आहे. पण असा सुंदर प्रकल्प उभा राहत असताना प्रकल्प प्रवर्तकांना कुठलाही त्रास होऊ नये, म्हणून त्यांनी अंतराबाबतची परवानगी ध्यावी ही विनंती करतो.

१३) श्री दौलतराव वसंतराव पाटील, राहणार-लोहगाव, तालुका-जत, जिल्हा-सांगली

पर्यावरणविषयक जनसुनावणीत एक चांगल्या प्रकारे चर्चा झाली. आमचा भाग इथल्यापेक्षा तुलनेने दुष्काळी आहे. येथे मुबलक पाण्यामुळे ऊसाचे जे अतिरिक्त उत्पन्न आहे, जे उप-पदार्थ निर्मितीसाठी येथे नवीन प्रकल्प येत आहेत, ती अतिशय चांगली गोष्ट आहे. तर आमच्याकडून काही मदतीचा हात पुढे गेला पाहिजे, त्याशिवाय उद्योगधंदे वाढणार नाहीत. तरी या प्रकल्पासाठी प्रकल्प प्रवर्तकांना व लोकांना शुभेच्छा. आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी उपस्थितांना प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी प्रश्न, सूचना, आक्षेप असल्यास त्या नोंदविण्याचे आवाहन केले.

१४)श्री वसंतराव बाबासाहेब चव्हाण, प्रतिनिधी सह्याद्री सहकारी साखर कारखानाः-

ही जी जनसुनावणी पर्यावरणविषयक चालू आहे, तर आम्ही आमच्या कारखान्याच्या वतीने १९६६ सालची जी शुगर केन कंट्रोल ऑर्डर आहे, त्यात क्लॉज नं. २ अन्वये आमचे आक्षेपांचे पत्र पर्यावरणविषयक जनसूनावणी समिती यांना सादर करत आहोत. तरी आमच्या कारखान्याचे आक्षेप पत्र दाखल करुन घ्यावे, ही विनंती. त्याचप्रमाणे जो आसवणी प्रकल्प उभा राहतो आणि केंद्र व राज्य शासनाचा जो काही अंतराचा नियम आहे, त्याचीही माहिती त्यांनी प्रकल्प प्रवर्तकांना द्यावी.

सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी उपस्थितांनी प्रस्तावित प्रकल्पास येणा-या अडचणी मांडल्या तसेच विविध पर्यावरणीय सूचना, आक्षेप नोंदविले आहेत. त्यांनी सांगितले की उपस्थितांना त्यांचे प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी काही सूचना, आक्षेप असल्यास ते उपस्थित करण्याचे आवाहन केले. ज्यांना लेखी निवदने द्यायची असल्यास ती सादर करावीत. स्थानिक उप प्रादेशिक कार्यालय, म.प्र.नि मंडळ, सातारा यांना सादर करावित.

सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी उपस्थितांना पुनःश्च सूचना/आक्षेप नोंदविण्याचे आवाहन केले. उपस्थितांकडून कोणताच प्रतिसाद नव्हता

सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सांगितले की सदरहू बैठकीचे इतिवृत्त, अंतिम अहवालासोबत, प्राप्त झालेल्या लेखी सूचना/आक्षेप यांच्यासह पर्यावरण, वने व जल वायू परिवर्तन मंत्रालय. भारत सरकार नवी दिल्ली यांना सादर करण्यात येईल. तेथील समिती याबाबत योग्य निर्णय घेईल.

सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी जनसुनावणी बैठकीस उपस्थित राहणा-यांचे आणि सूचना, आक्षेप नोंदविल्याबद्दल आभार व्यक्त केले व अध्यक्षांच्या परवानगीने पर्यावरणविषयक जनसुनावणी संपन्न झाल्याचे घोषित केले.

अध्यक्षांचे आभार मानून जनसुनावणी संस्थगित करण्यात आली.

सोबत ५ निवेदन जोडत आहे.

(एल. एस. भड)

आयोजक.

पर्यावरणविषयकजाहिर जनसुनावणी

समिती

तथा

उप प्रादेशिक अधिकारी,

मप्रनि मंडळ,

सातारा

(नितीन शिंदे)

सदस्य,

पर्यावरणविषयकजाहिर जनसुनावणी समिती

तथा

प्रभारी प्रादेशिक अधिकारी,

मप्रनि मंडळ,

पुणे

्री 🥂 (सुनील थोरवे)

अध्यक्ष.

पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती

तथा

अपर जिल्हादंडाधिकारी, सातारा,

जिल्हा-सातारा

,

जल वायू परिवर्तन मंत्रालय. भारत सरकार नवी दिल्ली यांना सादर करण्यात येईल. तेथील समिती याबाबत योग्य निर्णय घेईल.

सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी जनसुनावणी बैठकीस उपस्थित राहणा-यांचे आणि सूचना, आक्षेप नोंदविल्याबद्दल आभार व्यक्त केले व अध्यक्षांच्या परवानगीने पर्यावरणविषयक जनसुनावणी संपन्न झाल्याचे घोषित केले.

अध्यक्षांचे आभार मानून जनसुनावणी संस्थगित करण्यात आली.

सोबत ५ निवेदन जोडत आहे.

(एल. एस. भड)

आयोजक,

पर्यावरणविषयकजाहिर जनसुनावणी

समिती

तथा

उप प्रादेशिक अधिकारी, मप्रनि मंडळ,

सातारा

((नितीन शिंदे)

सदस्य,

पर्यावरणविषयकजाहिर जनसुनावणी समिती

तथा

प्रभारी प्रादेशिक अधिकारी,

मप्रनि मंडळ,

पुणे

(सुनील थोरवे)

अध्यक्ष,

पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती

तथा

अपर जिल्हादंडाधिकारी, सातारा,

जिल्हा-सातारा